

Zmarli dawcy narządów – terminologia

Dawca prawdopodobny (możliwy) (*possible donor*)

Osoba z ciężkim pierwotnym lub wtórnym uszkodzeniem mózgu bez bezwzględnych medycznych przeciwwskazań do pobrania narządów

- Pierwotna pula możliwych dawców odpowiadająca potencjałowi dawstwa (np. przedmiot dociekań programu Donor Action).
- Jedynie niewielka część tych osób jest zgłaszana do Poltransplantu.

Dawca potencjalny (*potential donor*)

Osoba z rozpoczętą (wysunięcie podejrzenia, *possible brain death*) lub ukończoną procedurą rozpoznania śmierci mózgu (confirmed brain death) bez medycznych przeciwwskazań do pobrania narządów

Procedura rozpoznania śmierci trwa lub jest zakończona. Rozpoczynają się dalsze procedury autoryzacji pobrania: sprawdzenie istnienia wpisu w CRS-ie, powiadomienie prokuratora i rozmowa z rodziną.

Dawca z przyzwoleniem na pobranie (autoryzowany) (*consented donor*)

Zmarły, potencjalny dawca z brakiem sprzeciwu w CRS-ie, przyzwalającą opinią prokuratora i akceptacją pobrania przez rodzinę

- Rozpoczyna się koordynacja pobrania wielonarządowego.
- U części tych zmarłych do pobrania nie dochodzi wskutek stwierdzenia na tym etapie medycznych przeciwwskazań do wykorzystania narządów, samoistnego zatrzymania krążenia przed pobraniem lub w przypadku braku odpowiednich biorców dla narządów tego dawcy.

Dawca rzeczywisty (*effective / real donor*)

Zmarły, od którego przynajmniej jeden narząd został pobrany celem przeszczepienia

Ponad połowa dawców rzeczywistych to **dawcy wielonarządowi (*multiorgan donors*)** tj. dawcy, od których pobrano celem przeszczepienia przynajmniej dwa różne narządy.

Dawca wykorzystany (utilised donor)	Dawca, od którego przynajmniej jeden pobrany narząd został przeszczepiony.	Część pobranych narządów nie jest przeszczepiona z powodu stwierdzenia na tym etapie patologii dyskwalifikującej narząd lub z powodu braku odpowiedniego biorcy.
--	--	--

Szeroko w użyciu jest także pojęcie dawca zgłoszony (referred donor). Jest to każdy potencjalny lub autoryzowany dawca zgłoszony do Poltransplantu (ma założoną kartę dawcy i elektroniczny rekord). Przyjęcie zgłoszenia rozpoczyna dalszą procedurę organizacji pobrania. U części zgłoszonych dawców dalsze postępowanie zostaje przerwane wskutek stwierdzenia medycznych przeciwwskazań do wykorzystania narządów, braku pełnego rozpoznania śmierci mózgu, sprzeciwu na pobranie, braku biorców dla narządów tego dawcy lub ustania krążenia przed pobraniem.

Opracowano w oparciu o terminologię stosowaną w programie DOPKI. Strukturę zmarłych dawców w Polsce wg tej stratyfikacji pokazano w kolejnym rozdziale.

Jarosław Czerwiński